
Odkaz docenta Černouška. Němčina za Hitlera nemůže

Odkaz docenta Černouška. Němčina za Hitlera nemůže

Zápisník Josefa Chuchmy

Zemřel Michael Černoušek.

Vystudovaný psycholog, **docent** na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kterou po roce 1989 spoluzakládal.

"Michael Černoušek patřil k nejvzdělanějším českým učitelům a vědcům, měl fenomenální paměť, pronikavé, originální a koncepční myšlení, byl uvážlivý v soudech a jeho přednášky nebo vystoupení na konferencích byly nejen objevené, ale byly to i nevidané rétorické výkony. Hodně publikoval a jeho knihy, poněvíc zaměřené na tradici psychoanalytického myšlení, ke které se nikdy nepřestal hlásit - jako Psychologie životního prostředí, Sen a snění, Šílenství v zrcadle dějin nebo Sigmund Freud - dobyvatel nevědomí - jsou známé i za hranicemi oboru," stojí v nepodepsaném nekrologu na internetových stránkách Univerzity Karlovy. Praví se v něm také, že v neděli 16. ledna Černoušek "odešel předčasně, v padesáti devíti letech svého života".

Ke všem těmto charakteristikám, nikoliv neoprávněným, je však třeba bohužel přidat ještě jednu, máme-li dostát černouškovskému smyslu pro kritickou skepsi. Michael Černoušek ještě mohl tvořit a učit, kdyby nepil. Alkoholem se devastoval soustavně a důsledně. Jeho půvabně nadbytečné kilogramy, jeho milá rozšafnost se během posledních let úplně vytratily; jeho produktivita uvadala, spolehlivost při odevzdávání rukopisů tedy alespoň těch, na nichž jsme se spolu domluvili - se přiblížila absolutní nule. Byl to smutný rozpad.

Michael Černoušek se svými hřívnami prostě nakládal neodpovědně a k jeho odkazu patří nejen dílo zanechané nám v knihách, nýbrž i ta osobní sebedestrukce. Demonstroval na sobě, že trvalé obcování s démonem alkoholu má fatální důsledky. Snad i za tento varující "příklad" se mu sluší poděkovat, neví.

Zakončeme vzpomínku na Michaela Černouška citací z jeho monografie zakladatele psychoanalýzy Sigmunda Freuda (knihu vydalo nakladatelství Paseka v roce 1996): "A jsme u jádra věci: lidé opakují nelibé zkušenosti v naději, že někdy dosáhnou slasti. Tímto nutkáním k opakování v sobě ovšem vytvářejí samoregulační strukturu neuspokojeného puzení, tudíž neurotického rozpoložení. Protože zmíněná neuspokojenost je víceméně nepojmenovatelná, projevuje se jako úzkost, základní prožitkový rozměr moderní zbědovanosti tržně orientované společnosti. Načas vítězí Éros, ale jen za cenu dalšího návratu k Thanatu. Freud vyvodil mrazivý záměr: cílem života je smrt."

* Část poslanců izraelského parlamentu odmítá, aby německý prezident Horst Köhler promluvil na začátku února při své návštěvě v Izraeli na půdě Knesetu německy. Důvod: němčina je zdiskreditovaná jako jazyk nacistů. Je to postoj, kterému se dá porozumět jako určitému přenošenému emočnímu bloku, avšak nelze jej v mezinárodním styku vážně akceptovat. Německy hovořila celá plejáda významných Židů, a pokud bychom chtěli logiku poslanců uplatnit například na dílo těchto osobností, dostaneme se do nekončícího řetězce absurdit. Jsou tím pádem zdiskreditovány i spisy výše citovaného Freuda nebo Franze Kafky, když jsou napsány "jazykem nacistů"? Je němčinou navždy vyřízen prozaický fragment Rabbi z Bacherachu, který Heinrich Heine napsal kolem roku 1840 jako obranu proti antisemitismu? Měli a mají všichni němečtí antinacisté přejít na jinou řeč, když jim jejich rodný jazyk zdiskreditoval Hitler? Pak se však nelze nezeptat: Nezdiskreditoval Stalin ruštinu? A Mao čínštinu? Když zásady, tak zásadově!

Pochopení pro vyhraněnost motivovanou dávným zraněním má zkrátka končit tam, kde tato vyhraněnost evidentně zakládá na další křivdy a povážlivé kastování.